

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 221 - לפרשת ויחי תשפ"ו

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר
נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה

(מח, ט)

מדוע יוסף ציין זאת?

רמב"ן: במילים אלו יוסף ביקש להודות להקב"ה על הניסים הרבים שעשה לו, ביציאתו מבית הסוהר, במינויו למשנה למלך, בנשיאת אשתו, ובלידת ילדיו.
חזקוני: יוסף אמר ליעקב שהביא אליו את הבנים, שנולדו לו במצרים, לפני שהגיע אליו, ועליהם אמר יעקב שעתידיים להתמנות לחלק מהשבטים.

מעוניינים לקבל רעיון יומי לפרשת השבוע?

שלחו את המילה 'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

וּמִוֹלְדֹתֶיךָ אֲשֶׁר הוֹלֵדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ
יְהִיוּ עַל שֵׁם אַחֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנַחֲלָתָם

(מח, ו)

על מי מוסב פסוק זה?

רש"י: יעקב אמר ליוסף, שאם יוליד עוד ילדים, הם לא יהיו במנין בניו, ולא יהיה להם שם בשבטים לענין הנחלה, אלא יכללו בשבטי אפרים ומנשה. [שפתי חכמים: 'אָשֶׁר' במובן של 'אם'].
רשב"ם: על בניו או בני בניו של יוסף, שנולדו לו ב-14 השנים שלאחר הגעת יעקב למצרים, פרט למנשה ואפרים.
ספורנו: כל אחד מבניו של מנשה ייקרא ע"ש מנשה, כבנו של שבט מנשה, כמו כל אחד מבני ראובן או שמעון, שנמנה על שבטו.

אָבִי הַשְּׂבִיעֵנִי לֵאמֹר... וְעַתָּה אֶעֱלֶה
נָא וְאֶקְבְּרָה אֶת אָבִי וְאֶשׁוּבָה (ג, ה)

מדוע יוסף ביקש רשות מפרעה?

חזקוני: מאחר שפרעה מינה אותו להיות האחראי, העריך יוסף שיקשה בעיני פרעה שיעזוב את הארץ, מחשש שמא הוא ישאר בארץ כנען ובידו כל סודות מצרים.
משך חכמה: יוסף חשש שהמצרים יאמרו שהוא כפוי טובה ובוגד בעמו ובארצו, שהמליכוהו והעלו אותו לגדולה. לכן ביקש את רשות פרעה, ואמר 'אָבִי הַשְּׂבִיעֵנִי... שְׁמָה תִקְבְּרֵנִי', והדגיש שלא נשבע מעצמו.
רבי זלמן סורוצקין: עם פטירת יעקב, ירד ערכם של אחי יוסף במצרים, וגם של יוסף, עד שהוצרך לבקש רשותאפי' לא מהמלך עצמו, אלא מאנשי ביתו, לקבור את אביו.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי

תורה לפרשת ויחי? לחצו כאן

וַיִּבְרַךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים

אֲשֶׁר הִתְהַלְכּוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו (מח, טו)

מדוע כתוב שבירך את יוסף, הרי בירך את בניו?

רמב"ן: באהבתו הרבה, בברכת בניו בירך יעקב גם את יוסף. לא היו ליוסף עוד בנים.
ספורנו: תחילה יעקב בירך את יוסף, 'וַיִּבְרַךְ אֶת יוֹסֵף', ולא כתוב מה בירכו. **לאחר מכן, 'ויאמר, בירך את בניו.'**
אור החיים: הקב"ה מסר מפתח הברכות לאברהם שמסרו ליצחק, שמסרו ליעקב ויעקב מסרו ליוסף. המילה 'וַיִּבְרַךְ' מבארת שהקב"ה נתן ליוסף את מפתח הברכות.

שְׁמַעוֹן וְלוֹי אֲחִים כְּלֵי חָמָס מְכַרְתֵיהֶם (מט, ה)

על מה הוכיחם יעקב?

רד"ק: על שחרבותיהם היו כלי חמס. יעקב טען שהרגו את אנשי שכם שלא בדיון, שכן אם שכם חטא, מה חטאו כל אנשי עירו? מדוע הרגו גם אותם? יעקב קבל על ששמעון ולוי הכניסו אותו ואת בני ביתו לסכנה גדולה, לולי רחמי הקב"ה. **בכור שור:** בשני הפסוקים הקודמים יעקב הסביר מדוע לא נתן את ההנהגה לראובן, למרות שהיה הבכור. בפסוק זה מפרש מדוע לא נתן אותה ללוי או לשמעון, הבאים אחרי ראובן, משום ששניהם היו כעסנים ודומים זה לזה.

לקבלת העלון שלחו את המילה 'מעוניין' או לחצו כאן
office@shaalti.co.il 052-9453811

בְּמַעֲרָה אֲשֶׁר בְּשֵׂדֵה הַמְּכַפְּלָה... (מט, ל)

לאחר שאמר 'בְּמַעֲרָה', מדוע הוסיף יעקב את המילים 'בְּשֵׂדֵה הַמְּכַפְּלָה'?

מדרש שכל טוב: "למה הוצרך לפרש ולדקדק כל כך? לפי שהיתה מערה לפנים ממערה, דלכך נקראת מערת המכפלה, שהיתה מוכפלת בבנין מערות שתיים". **דעת זקנים מבעלי התוספות:** היו הרבה שדות ומערות, ויעקב רצה שיידעו בדיוק באיזו מערה לקבור. **אלשיר:** יעקב רצה להדגיש שלא קנה רק את המערה, אלא גם את השדה. ואברהם קנה אותה לאחוזת קבר.

כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פְּשֵׁעַ אֲחִיךָ... וַיִּבֶן יוֹסֵף בְּדִבְרָם אֱלֹוֹי (ב, יז)

מדוע יוסף בכה?

מדרש רבא (ק, ח): "אמר כך אחי חושדין אותי". **פסיקתא זוטרתא:** נתמלא עליהם רחמים **רבינו בחיי:** כשהזכירו לו את אביו, נכמרו רחמיו ובכה מגודל האהבה אליו.

יְשַׁמְךָ אֱלֹהִים כַּאֲפָרִים וְכַמְנַשָּׁה וַיִּשֶׂם אֶת אֲפָרַיִם לְפָנָי מְנַשָּׁה (מח, כ)

רש"י: כך יברך ישראל. הבא לברך את בניו יברכם בברכתם, ויאמר איש לבנו: ישימך אלהים כאפרים וכמנשה

מדוע אין אנו מברכים את הבנים בברכת הבנים בליל שבת, שיהיו כאברהם, יצחק ויעקב, כשם שמברכים את הבנות "ישימך אלוקים כשרה רבקה רחל ולאה"?

כשיעקב בירך אותם ושיכל ידיו, הגיוני היה שמנשה יפנה לסבו ושאל **מדוע מעביר ממנו את הבכורה לאחיו הצעיר**, אך מנשה שתק, מתוך **כבוד שרחס לסבו ומאהבתו העצומה לאחיו**. יעקב בירך: "בְּךָ יִבְרָךְ יִשְׂרָאֵל", כל אב בישראל ירצה להתברך בבנים כמוכם, שאין ביניהם שנאה, קנאה ותחרות, אלא רק אהבה אמיתית מתוך כבוד וויתור.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

מבצע לרגל תחילת ספר שמות

קבלו במתנה
מה שאלתך על
מגילת אסתר

מחיר מיוחד
רק

179
ש"ח

המחיר כולל
משלוח עד
פתח הבית

בקניית
תורתך שאלתי - שמות
[תלמים 2]

הזמינו עכשיו וקבלו את
הספרים עם שליח עד
פתח הבית

052-9453811

או לחצו כאן

הספרים שיעשירו את שולחן השבת שלכם